

Tisková zpráva

Hodnocení bezpečnostní situace v Evropě – listopad 2018

- ⊙ Současnou bezpečnostní situaci v Evropě hodnotí jako dobrou více než čtvrtina (28 %), jako špatnou více než třetina (35 %) a jako „ani dobrou, ani špatnou“ další zhruba třetina (36 %) české veřejnosti.
- ⊙ Dle více než tří pětín (61 %) české veřejnosti se bezpečnost v Evropě za uplynulých 5 let zhoršila.
- ⊙ Nadpoloviční většina (51 %) obyvatel ČR se domnívá, že v následujících pěti letech se bezpečnostní situace v Evropě zhorší.
- ⊙ Přesto vnímá česká veřejnost současnou, nedávnou a budoucí bezpečnostní situaci Evropy o něco pozitivněji v porovnání s výsledky šetření z roku 2016.

Zpracovali:

Naděžda Čadová, Tomáš Krajňák

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

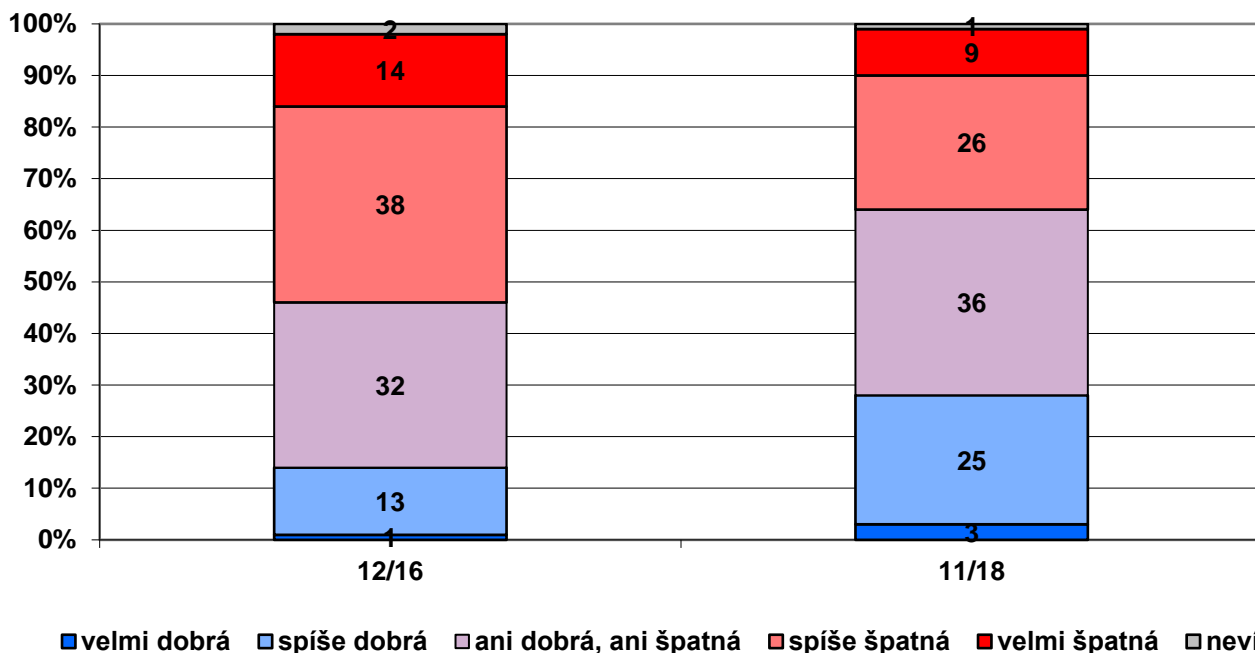
Tel.: +420 286 840 129; E-mail: tomas.krajnak@soc.cas.cz

V listopadovém šetření Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. byly respondentům položeny otázky na zhodnocení bezpečnostní situace v Evropě.

Jak je vidět na výsledcích v grafu 1, současnou bezpečnostní situaci v Evropě hodnotí jako dobrou více než čtvrtina (28 %) respondentů, z toho 3 % jako velmi dobrou a 25 % jako spíše dobrou. Naopak jako špatnou bezpečnostní situaci v Evropě vnímá více než třetina (35 %) respondentů, z toho 26 % jako spíše špatnou a 9 % jako velmi špatnou. Jiná více než třetina (36 %) respondentů zvolila neutrální kategorii „ani dobrá, ani špatná“. Zanedbatelné jedno procento se v této otázce nedokázalo rozhodnout a zvolilo odpověď „nevím“.

Graf 1: Hodnocení bezpečnostní situace v Evropě (%)¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

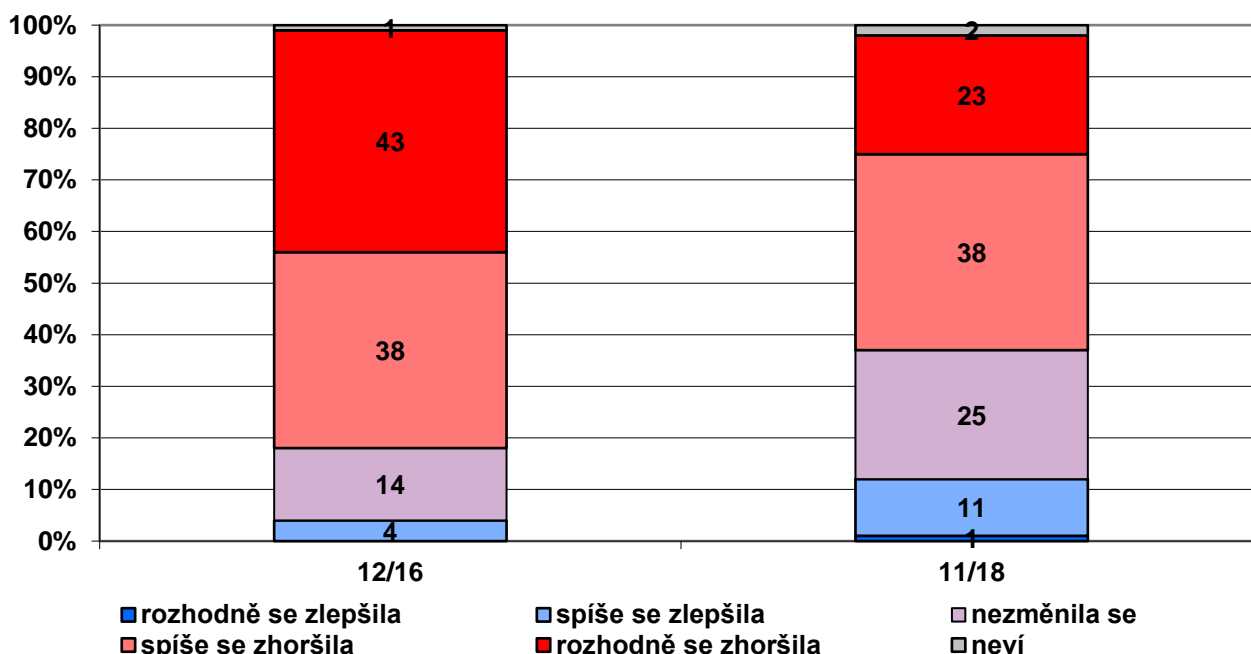
¹ Znění otázky: „Jak byste hodnotil současnou situaci v Evropě, pokud jde o bezpečnost? Jako velmi dobrou, spíše dobrou, ani dobrou, ani špatnou, spíše špatnou, velmi špatnou“.

Statistická analýza odhalila, že obecně hůře vnímají bezpečnostní situaci v Evropě lidé s horší životní úrovní, též častěji špatná připadá přesvědčeným voličům SPD (59 %) a KSČM (47 %). Pocit bezpečnosti v Evropě očekávaně koreluje s pocitem bezpečnosti v ČR a v místě bydliště respondenta. Taktéž výsledky dalších otázek v listopadovém šetření, které se zabývají bezpečností v Evropě z pohledu vývoje v uplynulých a následujících pěti letech, korelují s tím, jak respondenti hodnotí současnou bezpečnostní situaci v Evropě.

Oproti prosinci roku 2016, kdy byl daný blok otázek na bezpečnost v Evropě poprvé položen respondentům v šetření CVVM, je v letošním šetření patrné pozitivnější hodnocení bezpečnostní situace v Evropě. Podíl lidí, jimž připadá bezpečnostní situace v Evropě dobrá, vzrostl o 14 procentních bodů, nicméně tento nárůst je způsoben především nárůstem v kategorii „spíše dobrá“, kde došlo k nárůstu o 12 procentních bodů. Naopak podíl těch, kteří si myslí, že je bezpečnostní situace v Evropě špatná, poklesl o 17 procentních bodů, z toho podíl kategorie „spíše špatná“ o 12 procentních bodů a podíl kategorie „velmi špatná“ o 5 procentních bodů. Pro doplnění hodnocení vývoje mínění o současnou bezpečnostní situaci v Evropě ještě uvedme, že mírně vzrostl podíl těch, kteří volili neutrální kategorii „ani dobrá, ani špatná“, a to o 4 procentní body.

Navzdory tomuto vývoji převažuje u české veřejnosti názor, že se bezpečnostní situace v Evropě v uplynulých pěti letech zhoršila, jak je vidět z grafu 2, který znázorňuje další otázku z listopadového šetření. Výsledky této otázky ukazují, že dle více než tří pětín (61 %) české veřejnosti se bezpečnost v Evropě zhoršila, přičemž dle takřka čtvrtiny (23 %) se „rozhodně zhoršila“ a dle téměř dvou pětín (38 %) se „spíše zhoršila“. Že se bezpečnostní situace v Evropě za posledních pět let zlepšila, se domnívá pouze zhruba osmina (12 %) respondentů, z toho celých 11 % má za to, že se „spíše zlepšila“ a pouze jedno procento, že se „rozhodně zlepšila“. Přesně čtvrtině (25 %) respondentů připadá bezpečnostní situace v podstatě stejná a zbylá 2 % respondentů se v této otázce nedokázala rozhodnout a zvolila odpověď „nevím“.

Graf 2: Změna bezpečnostní situace v Evropě v uplynulých pěti letech (%)²

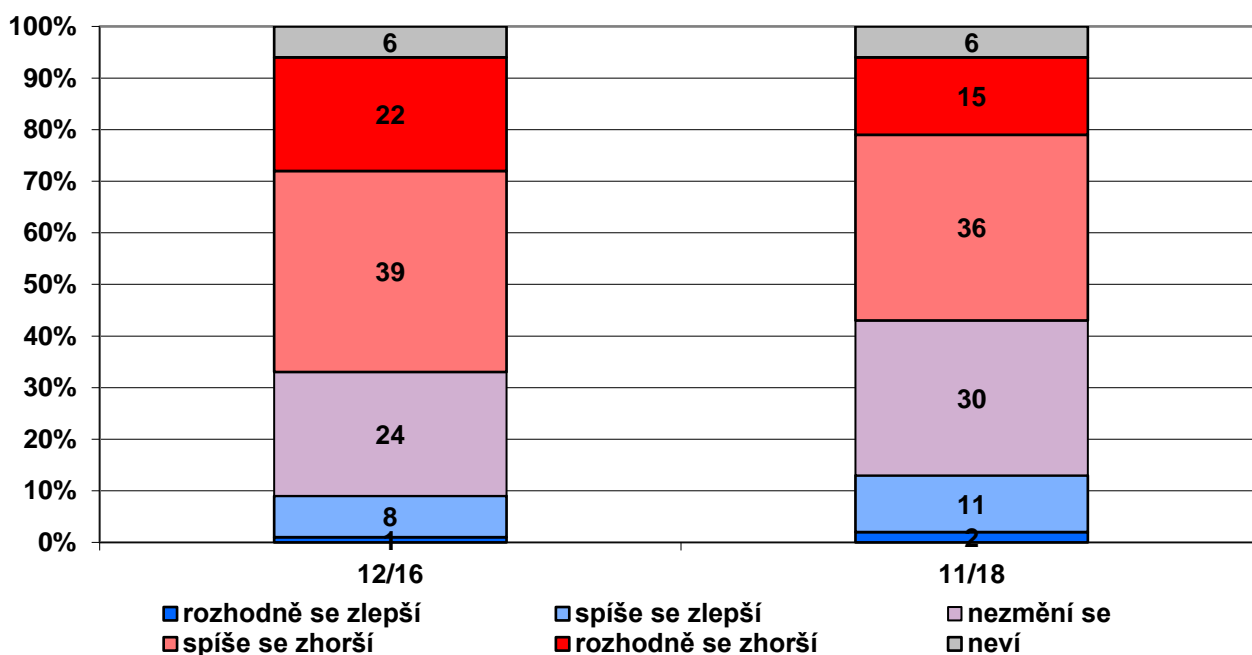
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost

² Znění otázky: „Myslíte si, že se v uplynulých pěti letech situace v Evropě, pokud jde o bezpečnost, zlepšila, nebo zhoršila? Rozhodně se zlepšila, spíše se zlepšila, nezměnila se, spíše se zhoršila, rozhodně se zhoršila.“

Avšak i v této otázce vidíme oproti roku 2016 pozitivnější hodnocení bezpečnostní situace v Evropě. Zatímco v prosinci 2016 pouze 4 % uvedla, že se za uplynulých 5 let bezpečnostní situace v Evropě zlepšila, v listopadu 2018 se jednalo již o 12 % respondentů. Tudíž došlo k nárůstu o 8 procentních bodů, přičemž podíl kategorie „spíše se zlepšila“ vzrostl o 7 procentních bodů. Avšak ještě výraznější je změna u názorově opačné skupiny, zatímco v roce 2016 zhoršení uvádělo celých 81 % respondentů, v roce 2018 se jednalo již pouze o 61 % respondentů. Došlo tak k poklesu o 20 procentních bodů, přičemž celý tento pokles je zapříčiněn poklesem u kategorie „rozhodně se zhoršila“. Podíl těch, kterým připadá, že se bezpečnostní situace v Evropě nezměnila, vzrostl o 11 procentních bodů.

Z hlediska výhledu do budoucna, který znázorňuje graf 3, se nadpoloviční většina (51 %) obyvatel domnívá, že se v následujících pěti letech bezpečnostní situace zhorší, v tom zhruba sedmina (15 %) respondentů předpokládá, že se bezpečnostní situace „rozhodně zhorší“ a více než třetina (36 %) dotázaných, že se „spíše zhorší“. Optimistický vývoj bezpečnostní situace Evropy očekává pouze 13 % dotázaných, z toho 11 % si myslí, že se bezpečnostní situace v Evropě v příštích 5 letech „spíše zlepší“, a 2 %, že se „rozhodně zlepší“. Podle 30 % respondentů nenastane v příštích 5 letech v Evropě v tomto ohledu žádná změna. Přesně 6 % respondentů se v této otázce nedokázalo rozhodnout a zvolilo odpověď „nevím“.

Graf 3: Očekávání vývoje bezpečnostní situace v Evropě v následujících pěti letech (%)³

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

V letošním šetření respondenti viděli bezpečnostní vývoj v následujících pěti letech o něco pozitivněji než v roce 2016. Podíl těch, kteří zaujmají postoj, že se situace zlepší, vzrostl o 4 procentní body. Naopak podíl těch, kteří očekávají zhoršení, výrazně poklesl, a to o 10 procentních bodů, přičemž kategorie „rozhodně se zhorší“ poklesla o 7 procentních bodů. Nakonec podíl těch, kteří neočekávají žádnou změnu, vzrostl o 6 procentních bodů.

³ Znění otázky: „Očekáváte, že se situace v Evropě, pokud jde o bezpečnost, v příštích pěti letech rozhodně zlepší, spíše se zlepší, nezmění se, spíše se zhorší, rozhodně se zhorší?“

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v18-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, vyvíjí.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>3. – 15. 11. 2018</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1104</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>239</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OB.54, OB.55, OB.56</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>ob190123b</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>23. ledna 2019</i>
<i>Zpracovali:</i>	<i>Naděžda Čadová, Tomáš Krajiňák</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
